

THE SHOES

FERDINANDO

BĂRBATUL GILLETTE, PANTOFII

THE FAMILY · 02

CARE E DIFERENȚA?

Era 10 noiembrie 1984, ora 9:30. Tata mi-a deschis ușa dormitorului, a lăsat lumina să intre și a spus: „Nando, sunt carabinierii la ușă și te caută. Ce dracu’ ai făcut?”

„Tată”, am spus, „glumești? Lasă-mă să dorm. Am venit târziu azi-dimineață. Melania m-a distrus ieri.”

„Cine dracu’ e Melania? Ridică-ți fundul, spală-te pe față, îmbracă-te și vino aici. Vorbește cu ei și află ce vor.” „Bine, vin.”

Plutonierul Posca și brigadierul adjunct Patanè mi-au verificat buletinul și apoi mi-au spus: „Dacă nu vă prezentați pe 17 noiembrie la Școala de Trupe Blindate «Ferrari Orsi» din Caserta ca să vă îndepliniți obligația serviciului militar, Parchetul Militar va emite un mandat de arestare mâine dis-de-dimineață. Venim să vă luăm și vă ducem la închisoare.”

M-am uitat la ei și am spus: „Vreți o cafea? Abia m-am trezit. Mă întorc imediat și-mi povestiți a doua jumătate a filmului ăștia. Sunteți amuzanți, trebuie să recunosc.”

Tata le-a făcut semn militarilor că nu sunt în toate mințile, iar ei s-au oprit. Când m-am întors din bucătărie, i-am întrebat dacă ar fi trebuit să primesc un ordin de încorporare. Aveau o chitanță semnată de mama, care era la serviciu chiar în clipa aceea.

Fără să mai pierd o secundă, mi-am cerut scuze pentru neînțelegere și i-am asigurat că voi fi acolo în ziua aceea, gata să îmbrac hainele alea pe care le porți douăsprezece luni, până le expiră termenul, ca la iaurt.

M-am pregătit. În seara în care am plecat, tata și-a luat rămas-bun cu un gest al brațului. Când l-am rugat să mai adauge ceva la puținele mele lire — echivalentul a zece euro de azi — mi-a spus: „Fă-le să-ți ajungă. O să primești 60.000 de lire pe lună. Asta e tot ce vei avea ca să trăiești.”

Mama s-a prefăcut că doarme și n-a răspuns. La 23:45, prietenul meu Oreste a venit la mine cu Fiat-ul 850 al tatălui lui — tatăl lui lucra la căile ferate — și m-a dus la gară. Atunci nu înțelegeam purtarea părinților mei. Ce făceau mi se părea normal. A fost prima mea lecție adevărată.

Am ajuns la Napoli a doua zi la 6:10 dimineața, apoi am luat un tren spre Caserta. La gară am întrebat cum se ajunge la cazarmă și am mai mers pe jos treizeci de minute până la poartă. M-am prezentat la ofițerul de serviciu, care a spus: „Încă unul întârziat, contingentul 9/84.” Intram într-o casă nouă. Aveam s-o părăsesc un an mai târziu.

M-au trimis direct la magazia de echipament. Mi-au dat un rucsac, două perechi de bocanci — una joasă, una înaltă — o centură, șosete de lână, două gamele, o cană, un bidon, o cutie de oțel pentru medicamente, teniși, uniformă de camuflaj, o șapcă, o uniformă de ceremonie, un fes pentru cazarmă, două perechi de boxeri ieșiți direct din Primul Război Mondial și două maiouri de lână cu mânecă lungă. Am zâmbit, fără să-mi dau seama încă cât de mult aveau să-mi salveze viața maiourile alea.

Mi se părea că sunt într-un film. Am ieșit fluierând, iar un ofițer care venea spre mine m-a oprit și mi-a dat două zile de pedeapsă pentru că nu l-am salutat. Soarta a hotărât să fiu consemnat la pat patruzeci și opt de ore, fără să văd pe nimeni.

Două dimineți la rând am fost de serviciu la latrine: curățam toaletele după ce se căcaseră 280 de oameni — și nu toți reușiseră s-o nimerească înăuntru. Nu mi-a fost silă. Și asta era serviciul militar. Trebuia să văd și să învăț că nu toată lumea se cacă de aceeași culoare, și nu doar din cauza mâncării.

După o săptămână, a venit să mă vadă un camarad de lângă orașul meu. Se numea Franco Nicolò, contingentul 5/84. În viața civilă era agent de vânzări pentru o marcă de pantofi celebră în toată lumea. M-a plăcut. După patruzeci de zile a reușit să-mi obțină o permisie de patruzeci și opt de ore și am zburat acasă împreună cu mașina lui. Opt ore de drum, dar a meritat.

Acasă, mama m-a întrebat dacă am evadat. Se așteptase să scape de mine pentru mult mai mult timp. Duminică la miezul nopții, Franco m-a luat și am pornit înapoi.

Când am urcat, mi-a spus să țin între picioare o damigeană de vin de cinci litri. Era pentru plutonierul lui — o metodă de a rămâne în grațiile lui. Până am ajuns la cazarmă, însă, eram beți. Ne-am dat imediat bolnavi pentru două zile.

Apoi un ofițer l-a amenințat pe Franco în public. Franco i-a răspuns: „În clipa în care ieșim din cazarmă, te împușc.” Ofițerul l-a arestat și l-a dat pe mâna curții marțiale. A primit șaiszeci de zile de închisoare militară.

Nu l-am mai văzut acolo, pentru că am fost mutat în altă parte. Dar când a trecut perioada aceea, ne întâlneam des lângă serviciu și mâncam împreună, amintindu-ne de vinul plutonierului.

Deschisese magazine de pantofi cu autoservire, iar afacerile mergeau bine. Ori de câte ori treceam să cumpăr ceva, eram tratat regește — reducere peste reducere. Dar numai eu știam că era un vânzător mai bun decât mine. N-am spus niciodată nimic. Eram deja un BĂRBAT GILLETTE.

CENTRUL DE INSTRUCȚIE A RECRUȚILOR

A început instrucția: demontarea și remontarea unei puști, apoi a alteia, apoi a unui pistol. Curățarea lor. Marșuri, alergare, pauze, cantina, corvezile esențiale prin cazarmă, popota soldaților, popota subofițerilor și popota ofițerilor.

Era Crăciunul, ora nouă seara, un ger cumplit. Maiourile de lână au fost o salvare, mai ales când am început primele gărzi. Apoi ne-au răsplătit cu cincisprezece zile de pază la depozitul de pulbere. Spălatul era un miraj. În chiloți nu mai deosebeai un parazit de murdărie, nici o aluniță de un păduche.

Temperatura era nebunească: minus treizeci de grade. Să te piși era imposibil — îngheța, și umblai cu o stalactită de urină atârnată de sculă. Hahahahaha.

Și dacă te-ai fi gândit măcar să adormi, ai fi riscat pedeapsa și închisoarea. Problema nu era unde să mergi: stăteam de pază chiar acolo, între deținuți și fabrici de muniție.

Într-o seară liberă, eram la o oarecare distanță de popota ofițerilor. Priveam femei frumoase, parfumate, sosind la bal cu ofițerii lor, care radiau farmec și putere. Și am început să înțeleg greutatea pe care trebuie s-o fi înfruntat tatăl meu la douăzeci și doi de ani, după ce a ieșit din armată căpitan de cavalerie blindată. TANCURI. Exact ce trebuia să conduc eu, doar că nu încăpeam în ele.

Dar într-o după-amiază, comandantul companiei m-a chemat pentru o misiune în afara cazărzii. Trebuia să însoțesc o femeie cu mașina până la Napoli. Nimeni nu mi-a spus cine era. Am aflat mai târziu: era fiica generalului care comanda cazarma.

Alegerea căzuse pe mine, și nimeni nu putea să-mi spună de ce. Eram soldat; acestea erau misiuni oficiale, plătite în plus. Dar banii nu erau toată povestea.

Se numea Carla. Treizeci și opt de ani, niciodată măritată, niciodată logodită. Frumoasă e prea puțin spus — provocatoare și poznașă, ca să nu spun mai mult.

A fost prima mea bine-facere, și n-a fost deloc rea. Am auzit că m-a mai căutat, dar până atunci fusesem mutat în compania sportivilor Armatei. Jucam rugby, iar mai târziu am intrat în echipa națională militară.

PANTOFII

Pantofii sunt un lucru la care rareori ne gândim serios, deși contează enorm pentru trup și pentru minte. Pe vremea aceea conta și mai mult să fie din piele — singurul material care îți ținea picioarele uscate și tot corpul în funcțiune.

N-am tocit niciodată mulți pantofi. Am avut foarte puțini și mereu am încercat să-i repar pe cei pe care îi aveam. Mă interesa funcția, nu aspectul. Poți să-i tragi un șut în fund oricui vrei, cu ce pantofi vrei, și nimeni nu vede dacă au etichetă de designer.

Azi soția mea îmi cere să oprim la un magazin de pantofi cu autoservire. Îmi amintesc că magazinul acela a fost cândva al lui Franco, camaradul meu, și intrăm.

Au trecut patruzeci de ani. E tot la fel — aceeași amenajare. În timp ce soția mea își alege pantofii, îmi dă cutiile să i le țin, înaintea

să se ducă la băncuțe să-i probeze.

Între timp, o femeie mă întreabă unde e raionul de damă, iar eu îi arăt drumul. Un domn mă întreabă dacă un anumit pantof există la mărimea 41, iar eu îi spun că mărimea aceea s-a terminat. Două femei care probează pantofi îmi cer părerea, iar eu le spun că arată minunat în perechile acelea.

Soția mea nu observă nimic. Timp de douăzeci de minute, fără să-mi dau seama, am devenit vânzătorul magazinului. Toată lumea vine la mine. Bărbaților le răspund rece și prost, în timp ce femeile primesc toată admirația mea pentru alegerile lor.

Casa se umple și aproape se blochează. Proprietarul nu-și dă seama ce se întâmplă. Plătim pantofii și ieșim, dar mai întâi îl întreb dacă îl cunoaște pe Franco. „Da”, spune el, „e tatăl meu.” „Atunci transmiteți-i salutări din partea mea.”

Când plecăm, femeile mă arată cu degetul și îmi fac semn cu mâna. Soția mea tot nu observă nimic.

Problema apare cam după două ore, când fiica mea vrea să se întoarcă la magazinul de pantofi. Acolo, fiul proprietarului mă ia deoparte și îmi spune: „Domnule Frega, n-am spus nimic la casă. Nu voiam să audă clienții și să facă scandal. Tata a avut un accident cumplit în 2021, iar în 2023 ne-a părăsit.”

Îmi pare sincer rău. Îi spun fiului o poveste pe care am trăit-o cu tatăl lui, iar el mă strânge tare în brațe, cu lacrimi în ochi.

Fiica mea își cumpără pantofii, plătește și plecăm. În timp ce își ia rămas-bun, fiul îmi strigă: „Mai treceți pe la mine. Am nevoie de vânzători ca dumneavoastră, care să lucreze gratis.” Iar eu îi spun: „Nu mi-ați descărcat cărțile, nu-i așa?”

Zâmbește. Și viața merge mai departe.

Ferdinando